

γυμνοκολιασμός ὁ, ἐνιαχ. γδυμνοκολιασμός Νάξ. ('Απύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γυμνοκολιάζω.

Γυμνοκόλιασμα, τὸ ὄπ. βλ., ἔνθ' ἄν.: Δὲ θὰ γαί τσῆ φτώχειας τῶνε τόσο ὁ γδυμνοκολιασμός εὐτός, θὰ 'ναι καὶ τῆς ἀσυστασῆς (=ἀκκαταστασίας) Νάξ. ('Απύρανθ.) (δὲ θὰ γαί = δὲ θὰ 'ναι καί). Συνών. βλ. εἰς λ. γυμνοκόλι.

γυμνόκολος ἐπίθ. Ἀθῆν. Πειρ. Πελοπν. (Κορινθ. Μάν.) — Ν. Πολίτ., Παροιμ. 1,210 — Λεξ. Δημητρ. γυμνόκοιλος Ἦπ. (Κουκούλ.) Ἰμβρ. Μακεδ. γυμνόκολος Πελοπν. ('Αχαΐα) γυμνόκοιλος Λέσβ. (Μανταμαῖδ. Μόλυβδ. κ.ά.) γδυμνόκολος Κύθν. γδυμνόκολος Πελοπν. ('Αχαΐα κ.ά.) γδυμνόκοιλος Σκυρ. γυμνοκόλης Αἴγιν. Θῆρ. Πελοπν. (Λακων. Μάν. Οἴτυλ.) — Λεξ. Δημητρ. γυμνοκόλη Τσακων. γυμνοκόλ'ς Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν.) γυμνοκόλης Μέγαρ. γδυμνοκόλης Νάξ. ('Απύρανθ.) Κύθηρ. Πελοπν. (Βάλτ. Βερεστ. Βούτσ. Γαργαλ. Δίβρ. Οἶν. Τριφυλ.) γδυμνοκόλ'ς Εὔβ. ('Ακρ.) Σάμ. Θῆλ. γυμνοκόη Τσακων.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γυμνός καὶ τοῦ οὐσ. κόλος.

1) Ὁ μὴ φέρων περισκελίδα Τσακων. κ.ά.: "Εα νὰ ντὶ φορέου τὸ βρατὶ ντι, νὰ μὴ ντ' ἀήνοι γυμνοκόλη (= ἔλα νὰ σοῦ φορέσω τὸ βρακί σου, νὰ μὴ σὲ λένε γυμνοκόλη) Τσακων. β) Ὁ ρακενδύτης, ὁ ἔχων μέλη τοῦ σώματός του γυμνά, ἐπειδὴ φορεῖ ράκη Αἴγιν. Θῆρ. Κύθν. Νάξ. ('Απύρανθ.) Πελοπν. ('Αχαΐα Λακων. Μάν. Οἴτυλ. Τριφυλ. κ.ά.) Τσακων. — Ν. Πολίτ., Παροιμ. 1,219 — Λεξ. Δημητρ.: Τοῦ παρουσιάζεται ἕνας λυκοκάντζαρος γδυμνοκόλης Τριφυλ. "Ω τὸ καμένο τὸ γδυμνοκόλικο, κ' εἶδα θὰ 'ενῆ! Ἀπύρανθ. 2) Ὁ πένης, ὁ ἐνδεής Ἀθῆν. Εὔβ. ('Ακρ.) Ἦπ. (Κουκούλ.) Θῆρ. Ἰμβρ. Κύθηρ. Κύθν. Λέσβ. (Μανταμαῖδ. Μόλυβδ.) Μακεδ. Μέγαρ. Μῆλ. Νάξ. ('Απύρανθ.) Πειρ. Πελοπν. (Βάλτ. Βερεστ. Βούτσ. Γαργαλ. Δίβρ. Κορινθ. Λακων. Μάν. Οἶν. Τριφυλ.) Σκυρ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν.) — Λεξ. Δημητρ.: Τὸν παντρεύτηκε, γιὰτὶ τὸν νόμισε πλούσιο, μ' αὐτὸς ἦταν γυμνόκολος Ἀθῆν. Πειρ. Τὶ τοῦ ζήλεψες, μωρή, φτύνου τοῦ γδυμνοκόλη καὶ τὸν πῆρες; Γαργαλ. Πῆν κὶ πῆρι αὐτὴν τῆ γδυμνοκόλη, ἀλλὰ νὰ ἰδοῦμ' πῶς θὰ ζήσ' Ἀκρ. Μὰ φτὸ δὲ γδυμνοκόλη θὰ πᾶς νὰ πάρης; Ἀπύρανθ. Εἶδεις ἱκεὶ οὐ γυμνόκοιλος πόσον προῖκα χαλεῦ' (= ζητεῖ); Κουκούλ. 'Σ τὰ τελευταῖα ὁμως τὴν ἔπαθε κ' ἐκουκουλώθηκε τῆ γδυμνοκόλη τῆ Γιωργία (ἐκουκουλώθηκε = ὑπανδρεύθη) Μῆλ. || Παροιμ.

Βουγήθια μι, γυμνοκόλη, μὴ γένου σὰν ἰσένα

(ἐπὶ τῶν ἀισχροκερδούντων εἰς βάρους τῶν πτωχῶν) Μόλυβδ.

Ἀκούσαν οἱ γυμνόκοιλοι τθαὶ στρέξαν γιὰ μπαμπάτσι (ἐπὶ τῶν ἐπιδιωκόντων τὸ κέρδος) Κορινθ.

Νέθε, νέθε, ρόκα μου, | στρίβε, ἀδραχτάκι μου,

νὰ μὴν πᾶμε 'ς τὸν Ἄγιο, | τὸν Ἄγιο τὸ γυμνόκολο (ἐπὶ γυναικῶν, ὅτι πρέπει νὰ εἶναι προνοητικαὶ καὶ φίλεργοι) Μάν.

Κάμνιτι, γυμνόκοιλις, τσ' ἠ Λαβρὴ σᾶς ἔρχιτι (συνών. μετὴν προηγουμ.) Μανταμαῖδ. Συνών. ἀβράκωτος 1, ἀνακολάρεης, (εἰς λ. ἀνακολάρις), γυμνοπούτσης 1β, γυμνοψώλης 2, ξεβράκωτος.

Ἡ λ. καὶ ὡς παρωνύμ. ὑπὸ τὸν τύπ. Γδυμνοκόλ'ς Σάμ.

γυμνοκοχλιός ὁ, ἐνιαχ. γυμνοκοχλιός Θράκ. (Αἶν.) γδυμνοκοχλιός Κρήτ. ('Αγιος Γεώργ. Βιάν. Νεάπ. Ρέθυμν.

κ.ά.) Πελοπν. (Μονεμβασ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γυμνός καὶ τοῦ οὐσ. κοχλιός.

Ὁ ἄνευ ὀστράκου κοχλιάς, ὁ λεῖμαξ ἔνθ' ἄν.: Μὲ τ'ς ἀνάδοσες ἐγέμισε ὁ κόσμος γδυμνοκοχλιούς (ἀνάδοση = ὑγρασία) Κρήτ. Ἀπόει 'χει καὶ γιὰ κειονὰ σύρνονα' οἱ γδυμνοκοχλιοὶ (ἀπόει = ἀπόγειο, μεγάλη ὑγρασία) Ἄγιος Γεώργ. Συνών. βλ. εἰς λ. γυμνοκαράβολας. β) Μεταφ., ὁ γυμνός ἄνθρωπος Κρήτ. Συνών. γυμνοκόλης 1.

γυμνοκρίθαρο τό, Κέρκ. Τῆν. κ.ά. γυμνοκρίθαρου Ἰμβρ. Τῆν. γδυμνοκρίθαρο Κρήτ. ('Αχεντρ. κ.ά.) γδυμνοκρίθαρο Πάτμ. κ.ά.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γυμνός καὶ τοῦ οὐσ. κριθάρι.

1) Τὸ φυτὸν Κριθὴ ἢ δίστιχος (Hordeum distichum) τῆς οἰκογ. τῶν Ἀγρωστιδῶν (Gramineae) ἔνθ' ἄν. 2) Τὸ φυτὸν Κριθὴ ἢ γυμνοκριθὴ (Hordeum nudum) ἐπίσης τῆς οἰκογ. τῶν Ἀγρωστιδῶν (Gramineae), τοῦ ὁποῦ οὐ στάχυς στερεῖται ἀγάνων Ἰμβρ. Κέρκ. Κρήτ. ('Αχεντρ. κ.ά.) 3) Ἡ ζεῖα Τῆν. Συνών. γυμνοκριθί.

γυμνοκρίθι τό, Ἀθῆν. Ἀθ. Ἐρεικ. Ἰθάκ. Κέρκ. Κρήτ. ('Αχεντρ. κ.ά.) Μαθράκ. Μῆλ. Νάξ. Ὄθων. Παξ. Πάρ. — Λεξ. Βλαστ. Δημητρ. γδυμνοκρίθι Πελοπν. (Βούτσ. Γαργαλ. Γορτυν. Δίβρ. Κοντοβάζ.)

Τὸ Βυζαντ. οὐσ. γυμνοκρίθη, τὸ ὄπ. ἐγράφη πιθαν. ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ γυμνοκρίθι, ὡς ἐξάγεται καὶ ἀπὸ τὸ εἰς τὴν παρατιθεμένην φρ. οὐσ. γυμνοκρίθον, διὰ τὸ ὄπ. βλ. Δουκ. Appendix, 52. Κατὰ Γ. Χατζιδ. (MNE, 2,181) ἐκ τοῦ ἐπιθ. γυμνός καὶ τοῦ οὐσ. κριθί δι' ἀναβιβασμὸν τοῦ τόνου.

1) *Γυμνοκρίθαρο 1*, τὸ ὄπ. βλ., ἔνθ' ἄν.: *Τὸ 'σπειρα τὸ χωράφι 'ς τὸ Λαγκούβαρδο οὐλο γδυμνοκρίθι ξενωτικὸ (= μὴ ἐντόπιον) Πελοπν. (Γαργαλ.) 2) Γυμνοκρίθαρο 2*, τὸ ὄπ. βλ., Ἰθάκ. Κέρκ. Μαθράκ. Ὄθων.: *Τοῦτο τὸ γαφὲ πὸν μᾶς τρατάρησε εἶναι σκέτο γυμνοκρίθι! Ἰθάκ.*

γυμνολαίμης ἐπίθ. Ἀθῆν. Ἰων. (Φώκ.) Κεφαλλ. Πειρ. Πελοπν. (Ἠλ. Καρδαμ. Κρήν. Λεχαιν. Λιγούρ. Λιμπερδ. Λευκτρ. Μάν. Οἴτυλ. Πλάτσ. Πραστ. Σαηδόν.) γυμνολαίμη Τσακων. γυμνολαίμ'ς Βιθυν. (Πιστιχογ.) Εὔβ. ('Ακρ. κ.ά.) Θράκ. ('Ηρακλίτσ.) γυμνολαίμ'ς Θεσσ. (Μασχολούρ. κ.ά.) γδυμνολαίμης Ἀνάφ. Κρήτ. ('Αγιος Γεώργ. Κίσ. Ραμν. κ.ά.) Λέρ. Μαθράκ. Μῆλ. Μύκ. Πάτμ. Πελοπν. (Γαργαλ. Δαιμον. Μονεμβασ. Παιδεμέν. Ποταμ. κ.ά.) Σίκιν. γδυμνολαίμ'ς Ἄνδρ. (Κόρθ.) Πάρ. (Λεῦκ. Νάουστ. κ.ά.) γδυμνολαίμης Θῆρ. γδυμνολαίμ'ς Τῆν. Σάμ. (Παλαιόκ. κ.ά.) γυμνολαίμης Λεξ. Πρω. Δημητρ. Θῆλ. γδυμνολαίμη Πελοπν. (Γαργαλ. Παιδεμέν. κ.ά.) γδυμνολαίμη Ἀστυπ. γυμνολαίμη Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γυμνός, παρὰ τὸ ὄπ. καὶ γδυμνός καὶ γδυμνίός, καὶ τοῦ οὐσ. λαίμης.

Ἐπὶ ζώων, καὶ ἰδίως ὀρνίθων, ὁ ἔχων τὸν λαίμην γυμνόν, ἄνευ πτερώματος ἔνθ' ἄν.: "Επιμασ' ἐκεῖνη τῆ γερόκοττα τῆ γδυμνολαίμη καὶ θέλει νὰ-ν-τῆ σφάζη, γιὰτὶ δὲ γεννάει Πελοπν. (Γαργαλ.) Εἶχα δυὸ πουλλακίδες γδυμνολαίμες Πελοπν. (Παιδεμέν.) Ἐχομε μὰ κόττα γδυμνολαίμη Πάτμ. "Ολα μου τὰ κλωσσόπουλλα ἐφέτος εἶναι γυμνολαίμηκα Πειρ. Νὰ μοῦ δώσης κ' ἐμένα μὰ κόττα γυμνολαίμη, γιὰτὶ κάνει πολλὰ ἀβγά Ἀθῆν. Δὲ δὴ σφάζω τῆ γδυμνολαίμη, γιὰτὶ κάνει κάθε μέρα τ' ἀβγὸ Κρήτ. (Ραμν.) Ἐβῆκε ἠ κόττα ἐκεῖνη ἠ γυμνολαίμη 'ς τὸν κῆπο κ' ἔφαε τὰ λάχανα Κεφαλλ. Ἐχου

πουλλά κουττόπ'λλα πού 'κείν' δά γυμνολαίμ'κα, σ'χαμένον σοί ! Εὐβ. ("Ακρ.) 'Εθήκαμε τόν ἀτσέ βοῦλε τὸ γυμνολαίμη (ἐσφάζαμε τὸν μεγάλο πετεινὸ τὸν γυμνολαίμη) Τσακων. 'Ιφτὸ τοῦ πιδὶ σὰ γυμνολαίμικου εἶνι ἀπ' τὴν ἀδυναμία (ἔχει ἰσχνὸν λαίμον, ὡς εἶναι ὁ τῶν γυμνολαίμων ὄρνιθων) Τῆν. Συνών. γκολιαβάρικος, γκολιάβαρος 2, γκόλιαβος Α3, γκόλιος Α3, γκολιανάρικος 2, γκολιανός, γκαρολαίμης, γλειφτολαίμης 2, γυμνολαίμικος, ζοροκολαίμης, κολόμπαρος, λαιμοκομμένος.

γυμνολαίμικος ἐπίθ. ἐνιαχ. γδυμνολαίμ'κια Τῆν.

'Εκ τοῦ γυμνολαίμικο, οὐδ. τοῦ ἐπιθ. γυμνολαίμης.

Γυμνολαίμης, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἀν.: "Ἐχον τρεῖς κόττις γδυμνολαίμ'κισ. Τί νὰ σ' πῶ, κὶ τὰ φτιρά τως κἀν' νεν ἀβγά Τῆν. Συνών. εἰς λ. γυμνολαίμης.

γυμνολάσι τό, Πελοπν. ('Αχαΐα 'Ηλ.)

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γυμνός καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -λάσι, διὰ τὴν ὅπ. πβ. ἀντρολάσι, βρισολάσι γυναικολάσι κ.τ.τ.

'Ο οἰονεὶ γυμνός, ὁ μὴ καλῶς, ὁ μὴ ἐπαρκῶς ἐνδεδυμένος, τῆς σημασίας προεληθούσης προφανῶς ἐκ τῆς κυρίας σημασίας τῆς λ. ἐξελικτικῶς ἐνθ' ἀν.: Τί συντροφιά νὰ σὲ κάμω, ἀφοῦ εἶσαι γυμνολάσι;

γυμνοξεσπαθώνω ἐνιαχ. γδυμνοξεσπαθώνω Σκόπ.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γυμνός, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ γδυμνός, καὶ τοῦ ρ. ξεσπαθώνω.

Ξιφουλκῶ, ἀφαιρῶ τὸ ξίφος ἀπὸ τὴν θήκην του καὶ κρατῶ αὐτὸ γυμνὸν ἐνθ' ἀν.: "Ἄσμ.

"Ονειρο εἶδα, μάννα μου, πικρὸ, φαρμακωμένο, πῶς ἦρθε τ' ἀδερφακί μου γδυμνοξεσπαθωμένο Σκόπ.

γυμνόπιττα ἡ, ἐνιαχ. γυμνόπ'ττα Θάσ.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γυμνός καὶ τοῦ οὐσ. πίττα.

Πίττα, προχείρως παρασκευαζομένη ἐκ κολοκύνθης καὶ ὀρύζης, ἀνευ περιβλήματος ἐκ φύλλων ζύμης ἐνθ' ἀν.: "Ἐλὰ νὰ σὶ φ'λέψουμ' γυμνόπ'ττα Θάσ. Συνών. γκουλιόπιττα, κολομπαρόπιττα, ξυπόλυτη (εἰς λ. ξυπόλυτος).

γυμνοπλαγιὰ ἡ, ἐνιαχ. γδυμνοπλαγιὰ Πελοπν. (Μάν.)

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γυμνός καὶ τοῦ οὐσ. πλαγιὰ.

Κλιτὺς ἄδενδρος, ἀνευ θάμνων καὶ χόρτων ἐνθ' ἀν.

γυμνοπόδαρος ἐπίθ. σύνθηθ. γδυμνοπόδαρος Πελοπν. (Γαργαλ.)

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γυμνός καὶ τοῦ οὐσ. ποδάρι.

'Ο τύπ. γυμνοπόδαρος καὶ εἰς Σομ. εἰς λ. γυμνοπόδης.

'Ο ἔχων τοὺς πόδας γυμνοὺς, ὁ ἀνυπόδητος σύνθηθ.: "Ἐνα ἀγῶρι ὡς δέκα ἐπτὰ χρονῶν, ὄμορφο, γυμνοπόδαρο, στεκόταν πίσω ἀπὸ τὸ τοιχάκι μὲ τὰ χέρια 'ς τὶς τσέπες καὶ κοίταζε κατὰ τὴ θάλασσα I. Δραγούμ., Σαμοθρ., 7. || Ποίημ.

Καβαλλάρης γυμνοπόδαρος
μαύρης μούλας πεισματάρας,
μόνος, μάντενα τὸ εἶναι μου

K. Παλαμ., Δωδεκάλ. Γύφτ²., 231. Πβ. γυμνοπόδης.

γυμνοπόδης ἐπίθ. σύνθηθ.

Τὸ Βυζαντ. ἢ 'Ελληνιστ. ἐπίθ. γυμνοπόδης. Βλ. Σοῦδ.

Γυμνοπόδαρος, τὸ ὅπ. βλ., σύνθηθ.: Κάθησε γυναῖκα μαλλιαρὴ / κὶ ἄντρας γυμνοπόδης κ' ἐθανμάχηρε (ἔξ ἐπωδ.) 'Αθῆν. (παλαιότ.)

γυμνοπούλλι τό, πολλαχ. γυμνοπούλλ' Λέσβ. ('Αγιάσ.)

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γυμνός καὶ τοῦ οὐσ. πουλί.

1) Πτηνὸν ἔχον πτέρωμα πολὺ ἀραιὸν πολλαχ. 2) Μεταφ., ἐπὶ ἀνθρώπων, ὁ πτωχός, ὁ μὴ ἔχων τὴν στοιχειώδη περιουσιακὴν κατάστασιν Λέσβ. ('Αγιάσ.): Βρε ἀχμάκ', π' σὶ γυρεύγαν νύφης οὐλον γουνιόπιττις τσι σὺ πῆγης 'ἀ μ' κ' βαβανήγ'ς τοῦ γυμνοπούλλ' ἔδιου (ἀχμάκης = βλάξ, 'ἀ μ' κ' βαβανήγ'ς = νὰ μοῦ κουβαλήσης, ἔδιου = αὐτὸ ἐδῶ).

γυμνοπούτσης ὁ, ἐνιαχ. γδυμνοπούτσης Πελοπν. (Βάλτ. Γαργαλ. Κοντογόν. Μαργέλ. Μηλιώτ. Παιδεμέν. Τριφυλ.)

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γυμνός καὶ τοῦ οὐσ. πούτσα.

1) 'Ο ἔχων τὴν βάλανον τοῦ πέους γυμνήν, ἀνευ πόσθης ἐνιαχ. Συνών. γυμνοψώλης, κοφοπούτσης, σουρέτης. 2) Μεταφ., ὁ ἐνδεὴς Πελοπν. (Βερεστ. Γαργαλ. Μαργέλ. Ποταμ. Τριφυλ. κ.ά.): Τί τοῦ διάλεξες, μωρή, φτούνον φτοῦ τοῦ γυμνοπούτση πού πῆρες γι' ἄντρα, πού δὲν ἔχει ὄρας ἀλάτι; (= πού εἶναι πολὺ πτωχός) Γαργαλ. Συνών. βλ. εἰς λ. γυμνόκολος 2.

γυμνορούτης ὁ, ἐνιαχ. γδυμνορούτης Πελοπν. (Κορινθ.)

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γυμνός καὶ τοῦ οὐσ. ρούτα.

'Ο ρακένδυτος ἐνθ' ἀν.: Παροιμ.

'Ο γδυμνός, ὁ γδυμνορούτης | τὰ φλωριά στρώνει καὶ πέφτει
(ἐπὶ τῶν φιλαργύρων, οἱ ὅποιοι στεροῦνται τῶν στοιχειωδῶν πραγμάτων, ἐνῶ ἀποθησαυρίζουν χρυσόν) Πελοπν. (Κορινθ.) Συνών. γυμνός 3, γυμνοροούχης.

γυμνορούχης ὁ, ἐνιαχ. γδυμνορούχης Αἴγιω.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γυμνός, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ γδυμνός, καὶ τοῦ οὐσ. ρούχο.

Γυμνοροούτης, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἀν.: Παροιμ.

'Ο γδυμνός, ὁ γδυμνορούχης | τὰ φλωριά στρώνει καὶ πέφτει (ἐρμην. παροιμ. βλ. εἰς λ. γυμνοροούτης).

γυμνόρραχη ἡ, Κ. Πασαγιάνν., Μοσκ. 66 κ.ά. γυμνορράχη Φ. Πανᾶ, Λυρικ. 50 κ.ά.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γυμνός καὶ τοῦ οὐσ. ράχη.

Ράχης βουνοῦ ἢ λόφου ἄδενδρος ἐνθ' ἀν.: 'Ο γέρο-Στάθης ἔδειξε μὲ τῆς βίτσας του τὴν ἄκρη μιὰ ἀπὸ τὶς προσηλιακὲς γυμνόρραχες τοῦ Πενταδάχτυλου Κ. Πασαγιάνν., ἐνθ' ἀν. || Ποίημ.

'Σ τοῦ Πενταδάχτυλου τὴ γυμνορράχη
σὰν τὴν 'Αρτέμιδα στέκοντας μόνη,
ὄταν 'ς τοῦ 'Ολύμπου τῆς τὸ καταρράχι
χρυσᾶ τριαντάφυλλα ἢ Αὐγούλα στρώνη
Φ. Πανᾶ, ἐνθ' ἀν.

γυμνός ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. ἐγυμνός Χίος (Πισπιλ.) γιουμνός Μέγαρ. γυμνὲ Τσακων. γιουμνὲ Τακων. (Μελαν. Σαπουνακ.) γυβνός 'Ερεικ. Μαθράκ. 'Οθων. γδυμνός σύνθηθ. καὶ Πόντ. γδυμνὲς Σκυρ. γδυμνός 'Αστυπ. Κάρπ. Κῶς κ.ά. γδυμνὸ Κορσ. ἔγυμνιδὲς 'Αμοργ. ἐγδυμνός 'Αστυπ. Σύμ.

